

uprkos snažnom otporu koji je dolazio od stručne javnosti i građanstva. Pesma "Bože pravde" je, nakon što je parlament podneo predlog 2004. godine, ušla u Ustav 2006. kao zvanična himna Srbije. Originalni tekst je izmenjen tako što je iz druge strofe izbačen stih "Bože, spasi, bože hrani, srpskog kralja, srpski rod" i zamenjen sa "... srpske zemlje, srpski rod", pa je 2009. ova izmena i zakonski sankcionisana. Heraldikar Dragoljub Acković (član Krunskog veća) kaže da je to bio ustupak delu javnosti kojoj je smetalo pominjanje kralja u himni jedne republike. Slični argumenti su pominjani i oko krune i grba na zastavi, ali je Radna grupa pristala na ustupke kako se ne bi desilo "da još pola veka slušamo Hej, Sloveni". Ni usvajanje ostalih državnih simbola nije teklo glatko, s obzirom da je razvoj državne heraldike bio poveren monarhisti, pomenutom Ackoviću. Za posledicu, postojeću zastavu Republike Srbije krase vrhovni monarhistički simbol – kruna. Tome se svakako raduje 16% ispitanika iz pomenutog istraživanja koji priželjkuju restauraciju srpske monarhije. Inače, trobojnu zastavu Srbije voli skoro 93% ispitanika, mada svega 62% ume da rekonstruiše redosled boja na njoj. Nacionalnu himnu Srbije voli skoro 80% anketiranih. Sa druge strane, trećina preferira „Hej Sloveni“, mahom penzioneri i Vojvođani. Stabilna trećina i dalje tvrdi da je Jugoslavija bila „srpska zabluda“ i plod istorijske greške srpskih elita. Zanimljivo, međunarodna premijera novih državnih simbola upriličena je u leto 2006. na utakmici fudbalskih reprezentacija Češke i Srbije (koji su najednom u medijima postali "orlovi", prema novom-starom grbu), u sred referendumске kampanje za donošenje novog ustava. Tadašnji predsednik Koštunica je primio fudbalske reprezentativce poželevši im puno uspeha "pod novim znamenjima i za dobrobit Srbije". Osnovni problem izbora simbola koje je ustav iz 2006. ozakonio, bio je anahroni kriterijum koji je više odgovarao političkoj stvarnosti 19. veka i tadašnjoj reafirmaciji srpske državnosti, kako tvrdi Miroslava Malešević u svom tekstu "Nasilje identiteta" (2008). Za razliku od velikih evropskih zemalja koje imaju državna znamenja u kontinuiranoj upotrebi od svoga nastanka (pa im se može "oprostiti" politički nekorektna i anahrona leksika), Srbija je taj kontinuitet simulirala kalemljenjem starih simbola sa jakim nacionalnim i teološkim nabojem, koji su ovoga puta dobili sasvim novo značenje i ulogu.

Razgovor o ustavu.

Sadržaj najvišeg pravnog dokumenta države možda je suviše složena i nezanimljiva tema većini građana, ali će svaki laik umeti nedvosmisleno da mu izmeri težinu jednostavnim testom: dobar ustav ograničava vlast u ime slobode građana.

Ovaj princip, ugrađen u temelje evropskog pravnog horizonta koji se proteže i daleko izvan kontinenta, ostaje nedostižan građanima Srbije 178 godina posle donošenja prvog, tzv Sretenjskog ustava. Do ovog, Mitrovdanskog, koji je usvojen 2006. vlasti i građani Srbije u raznim državnim oblicima čak su devet puta pokušavali ispočetka da definišu najosnovnije vrednosti svoje zajednice. Dogovora ni danas nema.

Odgovorno društvo menja ono što nije dobro, ali poštuje dok je na snazi – u Srbiji, nažalost, nije slučaj ni jedno ni drugo, konstatovao je Rodoljub Šabić na tribini o Mitrovdanskom ustavu, organizovanoj u utorak u Centru za kulturnu dekontaminaciju. Loš ustav i zakoni lako se donose, teško menjaju a dok su na snazi važi „običajno“ pravo amnestije vlasti za kršenje ustava i takozvana politička volja za arbitrarni izbor ustavnih odredaba i zakona koje će se povremeno poštovati.

Donet u trenutku kada je politika zemlje bila okrenuta mitovima i samoizolaciji, Mitrovdanski ustav danas ne ispunjava ni osnovne potrebe društva. Napisan je na brzinu, svedoči novosadska profesorka Ustavnog prava Marijana Pavjančić, kao pačvork od raznih